

Sarajevo, 25.04.2022. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
18.04.2022. – 22.04.2022.

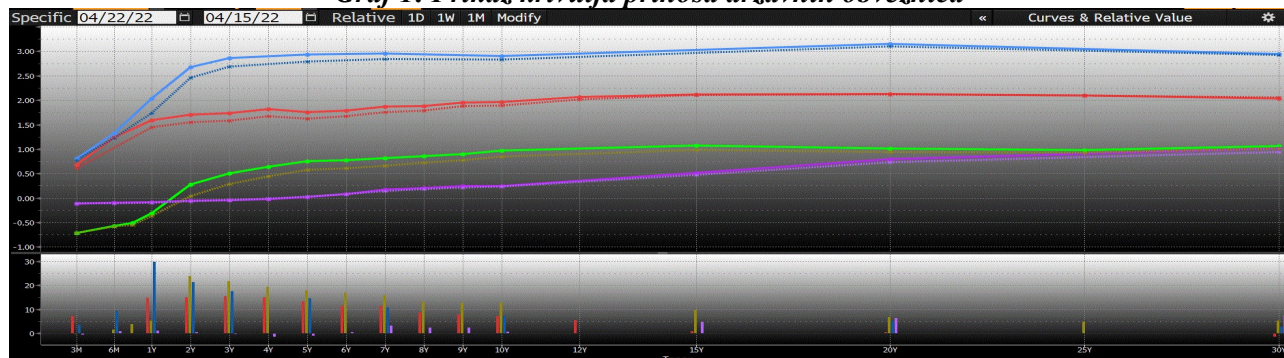
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	15.4.22	22.4.22	15.4.22	22.4.22	15.4.22	22.4.22	15.4.22	22.4.22
2 godine	0,05	0,28	2,45	2,67	1,56	1,71	-0,06	-0,05
5 godina	0,57	0,75	2,79	2,93	1,62	1,76	0,03	0,02
10 godina	0,84	0,97	2,83	2,90	1,89	1,96	0,24	0,25

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	15.4.22	-	22.4.22
3 mjeseca	-0,683	-	-0,695
6 mjeseci	-0,584	-	-0,569
1 godina	-0,348	-	-0,297

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 22.04.2022. godine (pune linije) i 15.04.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Finansijsko tržište eurozone nije radilo u ponedjeljak zbog praznika. Nakon što je tržište otvoreno u utorak tokom prošle sedmice je došlo do oštrog rasta prinosa na prednjem dijelu krive prinosa pod uticajem niza izvjava zvaničnika ECB o potrebi i mogućnosti da se u III kvartalu obustavi program kupovina obveznica, a što bi predstavljao prvi korak ka povećanju kamatnih stopa ECB. U odnosu na prethodnu sedmicu prinosi njemačkih dvogodišnjih obveznica su povećani za skoro 24 bazna poena, dok su prinosi desetogodišnjih obveznica povećani za 13 baznih poena. Prinosi italijanskih obveznica su zabilježili rast između 19 i 20 baznih poena. Predsjednik Deutsche Bundesbank Nagel je izjavio da očekuje da će prvo povećanje referentne kamatne stope ECB biti u III kvartalu ove godine, iako je istakao da je protiv ishitrenog povećanja kamatnih stopa. Nagel je upozorio da pad inflacije na ciljani nivo ECB od 2% sada izgleda malo vjerovatno, te da bi MMF-ove prognoze globalnog rasta u narednom periodu mogle biti dodatno smanjene u kvartalima koji slijede. Potpredsjednik ECB De Guindos se pridružio rastućem broju zvaničnika ECB u pozivu za ranijom obustavom programa kupovina obveznica, dok je za kamatne stope izjavio da će nakon jula trebati vidjeti projekcije, različite scenarije i tek tada odlučiti. Takođe, krajem sedmice Holzmann, guverner Centralne banke Austrije, je izjavio da program kupovina obveznica treba okončati što je prije moguće kako bi se započela „vidljiva“ povećanja kamatnih stopa.

Nove ekonomske prognoze ECB se očekuju u junu, a nakon toga ponovo u septembru. Istovremeno, MMF je, zajedno sa smanjenim prognozama globalnog ekonomskog rasta, prilično revidirao i prognoze rasta GDP-a eurozone za ovu godinu na 2,8%, dok je ranije očekivano 3,9%. Za 2023. godinu očekuje se ekonomski rast od 2,3%. Deutsche Bundesbank je objavila da bi ekonomija Njemačke mogla ove godine da zabilježi kontrakciju od 2% ukoliko dođe do eskalacije sukoba u Ukrajini i ukoliko EU uvede embargo na energente iz Rusije.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije – EZ (final.)	MAR	7,5%	7,4%	5,9%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.)	MAR	3,0%	2,9%	2,7%
3.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	APR	53,9	55,8	54,9
4.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR)	FEB	-	-9,4	-7,7
5.	Trgovinski bilans – Italija (u milijardama EUR)	FEB	-	-1,66	-5,13
6.	Trgovinski bilans – Španija (u milijardama EUR)	FEB	-	-4,25	-6,52
7.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	FEB	1,5%	2,0%	-1,5%
8.	Odnos duga i GDP- EZ	2021. godina	-	95,6%	97,2%
9.	Bilans tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	FEB	-	20,8	21,6
10.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	APR	-20,0	-16,9	-18,7
11.	Potrošnja stanovništva – Holandija (G/G)	FEB	-	13,8%	11,1%
12.	Stopa nezaposlenosti – Holandija	MAR	3,3%	3,3%	3,4%

SAD

Tokom protekle sedmice, predsjednik Feda Powell je izjavio da je povećanje referentne kamatne stope od 50 baznih poena moguće očekivati na narednom sastanku FOMC-a koji se održava početkom maja.

Predsjednik Feda iz New Yorka Williams je potvrdio tržišna očekivanja u vezi s povećanjem kamatne stope za pola baznog poena u maju, dodavši da je to “razumna opcija” s obzirom na visoku inflaciju i snagu ekonomije SAD. Po njegovom mišljenju, mora se doći do neutralnijeg ili normalnijeg nivoa referentne kamatne stope, a da li će to biti kraj godine teško je precizirati jer zavisi od objavljenih podataka, te je dodao da bi Fed trebao da se vrati na nivo “stvarne kamatne stope”, nominalni troškovi zaduživanja minus očekivana stopa inflacije, kako bi se vratili na zadovoljavajući nivo do sljedeće godine. Takođe, predsjednica Feda iz San Franciska Daly je izjavila da vjeruje da je povećanje referentne kamatne stope od 50 baznih poena koje se očekuje na narednom sastanku Feda “potpun” i “čvrst” stav. Daly je istakla da je jedino o čemu ona razmišlja inflacija. Predsjednik Feda iz St. Louisa Bullard je izjavio da Fed mora brzo povećati kamatne stope na oko 3,5% tokom ove godine, više puta po pola baznog poena, te da ne bi trebalo isključiti mogućnost povećanja kamatne stope od 75 baznih poena.

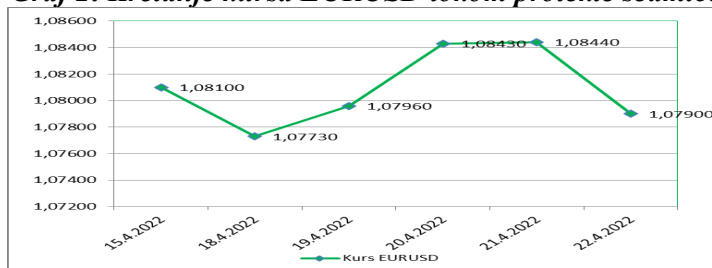
Izveštaj Beige Book je ukazao na to da se američka ekonomija razvija umjerenim tempom, bez obzira što rat u Ukrajini zamagljuje ekonomske izgleda širom svijeta.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks započetih kuća (M/M)	MAR	-1,6%	0,3%	6,5%
2.	Građevinske dozvole (M/M)	MAR	-2,4%	0,4%	-1,6%
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	15. apr	-	-5,0%	-1,3%
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	16. apr	180.000	184.000	186.000
5.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	9. apr	1.459.000	1.417.000	1.475.000
6.	Vodeći indeks	MAR	0,3%	0,3%	0,6%
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora (prelim.)	APR	58,0	59,7	58,8
8.	PMI indeks uslužnog sektora (prelim.)	APR	58,0	54,7	58,0
9.	Kompozitni PMI indeks (prelim.)	APR	57,9	55,1	57,7

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,0810 na nivo od 1,0790.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Kreditori u Velikoj Britaniji očekuju da će broj kredita koji se ne izmiruju uredno biti povećan u narednim mjesecima, te planiraju da obuzdaju hipotekarno kreditiranje za najveći iznos od prvih dana pandemije Covid19. Istraživanje o kreditnim uslovima koje se provodi kvartalno je pokazalo da kreditori očekuju veća kašnjenja po hipotekarnim kreditima, neosiguranim potrošačkim kreditima i poslovnim kreditima do kraja maja, dok se očekuje da će direktni gubici po hipotekarnim kreditima ostati stabilni.

Delloite istraživanje je pokazalo da većina poslovnih lidera u Velikoj Britaniji očekuje da će operativni troškovi imati tendenciju rasta u ovoj godini jer je inflacija postala više ukorijenjena nego što se ranije mislilo. Pomenuto istraživanje je pokazalo da 98% finansijskih direktora vodećih kompanija u Velikoj Britaniji vjeruje da će operativni troškovi biti povećani u godini koja slijedi. Ovo je najveći udio direktora sa ovakvim očekivanjima od 2011. godine od kada se provodi ovo istraživanje.

Očekuje se da će Velika Britanija pokazati najbrži rast u ovoj godini unutar grupe G7, uprkos tome što su očekivanja rasta smanjena sa 4,7% na 3,7%. Ipak, iz MMF-a smatraju da će izgledi za ovaj rast biti ubrzano pogoršani. MMF očekuje da će GDP rasti stopom od svega 1,2% tokom 2023. godine, što je svega 50% ranije očekivanog rasta. To znači da bi se tokom 2023. godine Velika Britanija mogla suočiti sa najslabijim rastom i najvećom inflacijom unutar grupe G7. Vodeći šefovi energentskog sektora u Velikoj Britaniji su pozvali Vladu na dodatnu podršku ranjivim domaćinstvima koja se suočavaju sa „zaista užasnom“ zimom, upozorivši da bi čak četiri od deset osoba u Velikoj Britaniji moglo utonuti u siromaštvo u smislu da neće moći platiti troškove grijanja u momentu kada cijene ponovo počnu bilježiti rast tokom jeseni ove godine. Izvršni direktor E.ON UK Lewis je istakao da bi između 30% i 40% građana Velike Britanije moglo utonuti u ovakvo siromaštvo od oktobra kada regulator industrije Ofgem ponovo postavi nova ograničenja tarifa. Privatni sektor u Velikoj Britaniji je zabilježio oštro usporenje u ovom mjesecu jer su snažna inflacija i neizvjesnost oko rata u Ukrajini pogodili uslužni sektor koji je najvažniji u ekonomiji Velike Britanije. Ekonomija Velike Britanije gubi na snazi kako se domaćinstva suočavaju sa povećanim troškovima života, odnosno kako se maloprodaja i povjerenje potrošača približavaju najnižim nivoima.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GfK povjerenje potrošača	APR	-33	-38	-31
2.	Maloprodaja(G/G)	MAR	0,8%	-0,6%	4,7%
3.	PMI prerađivački sektor P	APR	54,0	55,3	55,2
4.	PMI uslužni sektor P	APR	60,0	58,3	62,6
5.	PMI kompozitni indeks P	APR	58,7	57,6	60,9

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,82784 na nivo od 0,84111, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,3060 na nivo od 1,2839.

JAPAN

Tokom protekle sedmice ministar finansija Suzuki je izjavio da je stabilnost JPY od izuzetne važnosti za Japan i da su nepoželjne velike volatilnosti valute. Dodao je da deprecijacija JPY ima i dobru stranu, ali trenutno u ovoj situaciji nedostatak je veći zbog rastućih cijena sirove nafte i sirovina na globalnom nivou, jer deprecijacija JPY povećava uvozne cijene i šteti potrošačima i firmama koje nisu u stanju podnijeti troškove. Takođe, Suzuki je svojim kolegama iz grupe G7 objasnio nedavni “brzi” pad JPY, naglašavajući zabrinutost Tokija zbog oštre deprecijacije JPY u odnosu na USD, na najniži nivo u posljednje dvije godine.

Stopa inflacije u Japanu je u martu povećana na 1,2% sa 0,9% godišnje, u skladu sa očekivanjima. Stopa inflacije se povećala najbržim tempom u posljednje dvije godine, što je izazvalo zabrinutost da će veće cijene energije i hrane imati negativni uticaj na kupovnu moć domaćinstava. BoJ će na sjednici koja se završava 28. aprila raspravljati o stopi inflacije, gdje će vjerovatno povećati inflatorna očekivanja za ovu fiskalnu godinu na nivo blizu ciljanog nivoa od oko 2%. Inače, inflacija bilježi rast od septembra prošle godine. Cijene energenata su povećane za 20,8% u martu u poređenju sa istim mjesecom u prošloj godini, dok su cijene hrane, isključujući svježiju hranu povećane za 2,0%, zabilježivši najveći rast od marta 2015. godine. BoJ je zadržala svoj ogromni monetarni podsticaj jer nastoji da inflacija stabilno dostigne svoj ciljani nivo od 2% na temelju snažnog rasta plata, uprkos zabrinutosti da će deprecijacija JPY povećati troškove uvoza hrane i energenata.

Tabela 7: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Industrijska proizvodnja (G/G) final.	FEB	-	0,5%	-0,8%
2.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	FEB	-	1,5%	-3,6%
3.	Trgovinski bilans (u milijard. JPY)	MAR	71,5	412,4	669,7
4.	Izvoz (G/G)	MAR	17,1%	14,7%	19,1%
5.	Uvoz (G/G)	MAR	28,9%	31,2%	34,1%
6.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) final.	MAR	-	30,0%	31,6%
7.	Stopa inflacije (G/G)	MAR	1,2%	1,2%	0,9%
8.	PMI indeks uslužnog sektora (prelim.)	APR	-	50,5	49,4
9.	PMI indeks prerađ. sektora (prelim.)	APR	-	53,4	54,1
10.	Kompozitni PMI indeks (prelim.)	APR	-	50,9	50,3

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 136,73 na nivo od 138,79. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 126,46 na nivo od 128,50.

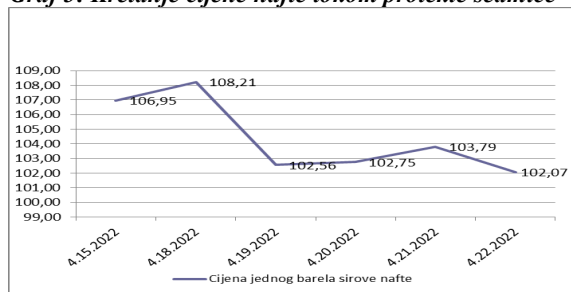
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 106,95 USD (98,88 EUR).

Početkom sedmice cijena je zabilježila rast, nakon čega je uslijedio pad pod uticajima zabrinutosti oko smanjenja tražnje za energijom. Izvoz sirove nafte iz Saudijske Arabije je u februaru povećan na 7.307 miliona barela dnevno, što je najveći nivo od aprila 2020. godine. Izvoz je u februaru povećan za 4,4% u odnosu na januar. Tokom sedmice cijena nafte je smanjena i pod uticajima slabijih očekivanja ekonomskog rasta što je, kako navodi MMF, rezultat ratnih sukoba u Ukrajini i rasta inflacije. Takođe, MMF je prognozirao niži ekonomski rast u Kini, što je rezultat mjera lockdowna. Cijena nafte je krajem sedmice blago smanjena pod uticajem slabijih očekivanja globalnog rasta, očekivanog rasta kamatnih stopa i mjera protiv Covid19 u Kini, što se negativno odrazilo na tražnju za naftom, uprkos razmatranju EU da obustavi uvoz nafte iz Rusije, a što bi značilo smanjenje ponude ovog energenta na tržištu. Prema časopisu The Times EU priprema „pametne sankcije“ protiv uvoza nafte iz Rusije, a koje su usmjerene da minimiziraju štetu po ekonomiju EU, dok se Moskvi uskraćuju prihodi po ovim osnovama.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 102,07 USD (94,60 EUR), te je na sedmičnom nivou zabilježen pad od 4,56%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

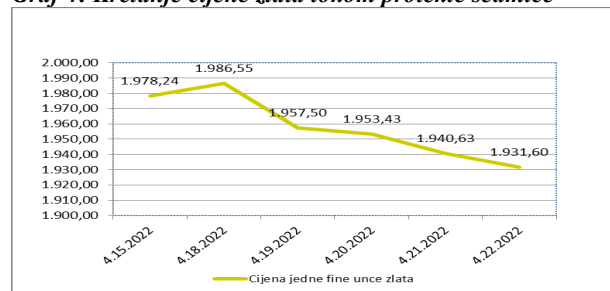
Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.978,24 USD (1.830,01 EUR).

Početkom sedmice cijena je blago povećana, te se i dalje nalazila blizu najvećih nivoa u posljednjih pet sedmica, pod uticajem procjene uticaja rata u Ukrajini na globalni rast i očekivano pooštavanje monetarne politike Fed. Cijena zlata je bila pod uticajem jačanja dolara i rasta prinosa na državne obveznice, koji su uticali na smanjenje cijene ovog plemenitog metala. Rasprodaja obveznica je uticala na to da se prinosi na tridesetogodišnje obveznice povećaju iznad 3% prvi put u posljednje tri godine. Od sredine sedmice nastavljen je značajniji pad cijene zlata pod uticajem rasta prinosa na desetogodišnje obveznice te je realni prinos, koji uzima u obzir inflaciju, zabilježio pozitivan nivo prvi put u posljednje više od dvije godine.

Očekuje se da će Fed povećati referentnu kamatnu stopu za 50 baznih poena, a ova očekivanja daju podršku jačanju dolara. Ovakva očekivanja su uticala na smanjenje cijene zlata, jer postaje sve izvjesnije da bi Fed mogao povećati kamatne stope brže nego što se ranije očekivalo. U takvim okolnostima cijena zlata je tokom protekle sedmice zabilježila sedmični pad od 2,36%, što su najlošije sedmične performanse od 18. marta tekuće godine. Predsjednik Fed Powell je istakao da postoji mogućnost rasta referentne kamatne stope od 50 baznih poena u maju.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.931,60 USD (1.790,18 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.